

Skibet.

Uden skibe, ingen vikingetid, de var tidens vigtigste værktøj. Med skum for boven og med bugnende sejl stævnedes de ud fra de nordiske lande. Nogle tog på røverfærd, andre tog ud på handelsfærd, og andre igen samlede store flåder for at erobre nyt land.

Ligeegyldigt hvad formålet var, værktøjet: skibene var nødvendige.

Det var en genial opfindelse, der gjorde nordboerne overlegne til søs, den nemlig at forsyne skibene med køl. Først da blev der mulighed for at rejse mast og føre sejl, så man kunne komme vidt omkring, selv om det hårde slid ved åreerne ikke blev opgivet. Kølen gjorde det muligt at gøre skibene brede og flade. Det gav dem sødygtighed, stor bæreevne, samtidig med at de var lette at drive frem. Konstruktionen under vandlinjen var kraftig og samtidig elastisk, at den kunne modstå det voldsomme tryk fra bølgerne. Men bordene (skibsplankerne) over dørken (dækket) var kun skvætbord, der forhindrede skibet i at fyldes med vand under stærk krængning. I dem sad også årehullerne.

Roret sad i skibets højre side, og det er derfor, den stadig hedder styrbords side, venstre side blev bagbord, fordi roergængerens stod med ryggen til den. Lige foran skibets midte hævede masten sig. Den kunne lægges ned, når man skulle ro. Forstavn og agterstavn kunne hæve sig højt over rælingen og være formet som dragehoved og hale.

Men vikingetidens skibe var ikke alle ens. Der var store havgående fartøjer med fribord på over 1 m. (det vil sige højden fra vandlinjen til rælingen). Der var mindre både, der beregnet til transport i indre farvande, altså handelsskibe, og der fandtes lange smalle hurtigsejlende krigsfartøjer.

Sejlet var et stort råsejl af vadmel med påsyede strimler af lærred til forstærkning. Det er derfor man på afbildninger ser skibene med sribede sejl.

Ankeret var vigtigt. Man kunne nøjes med en stor sten, men også rigtige ankre af jern er fundet. Det i Ladbyskibet havde endda 10 m. ketting, der var forlænget med tovværk.

Der hørte dygtighed og hårdførhed til at drage verden rundt på sådanne skibe, for hvor sødygtige de end var, så var de dog åbne og uden bekvemmeligheder af nogen art. Når skibene stævnedes ud, var de fyldt med tønder med proviant og drikkevand. Hver mand havde sin skibskiste, og man sov i skibet under noget udspændt sejldug. Al nødtørft forrettedes over rælingen--- at gå til bords kaldtes det.

Der hørte sømanskab til at manøvrere skibene, men kendskab til navigation var lige så nødvendig. At navigere forudsætter ikke ringe astronomiske kundskaber. I stjerneklare nætter havde man selvfølgelig nordstjernen at rette sig efter, men den var ikke til megen gavn under midnatssolen eller i overskyet vejr, hvorfor vikingerne også styrede efter solen. Af hjælpemidler ved man, at vikingerne havde en art soltabel over ertninger og solhøjder til hvilket de brugte et solbrædt. Desuden havde de en pejleskive til at bestemme verdenshjørnerne. Det er et meget stort spørgsmål om vikingerne kendte kompasset, da dette først blev kendt omkring år 1300, og vikingetiden begyndte mindst 600 år før, så de har altså måttet klare sig med få hjælpemidler, men dygtige må de have været, når de kunne sejle ligefrem rutefart mellem Skandinavien og f. eks.. Island.

Fra vikingetiden har vi en del velbevarede fund, det største er Osebergskibet i Norge, desuden har vi her hjemme Ladbyskibet, ligesom der er et skib på Gottorp Slot i Slesvig.

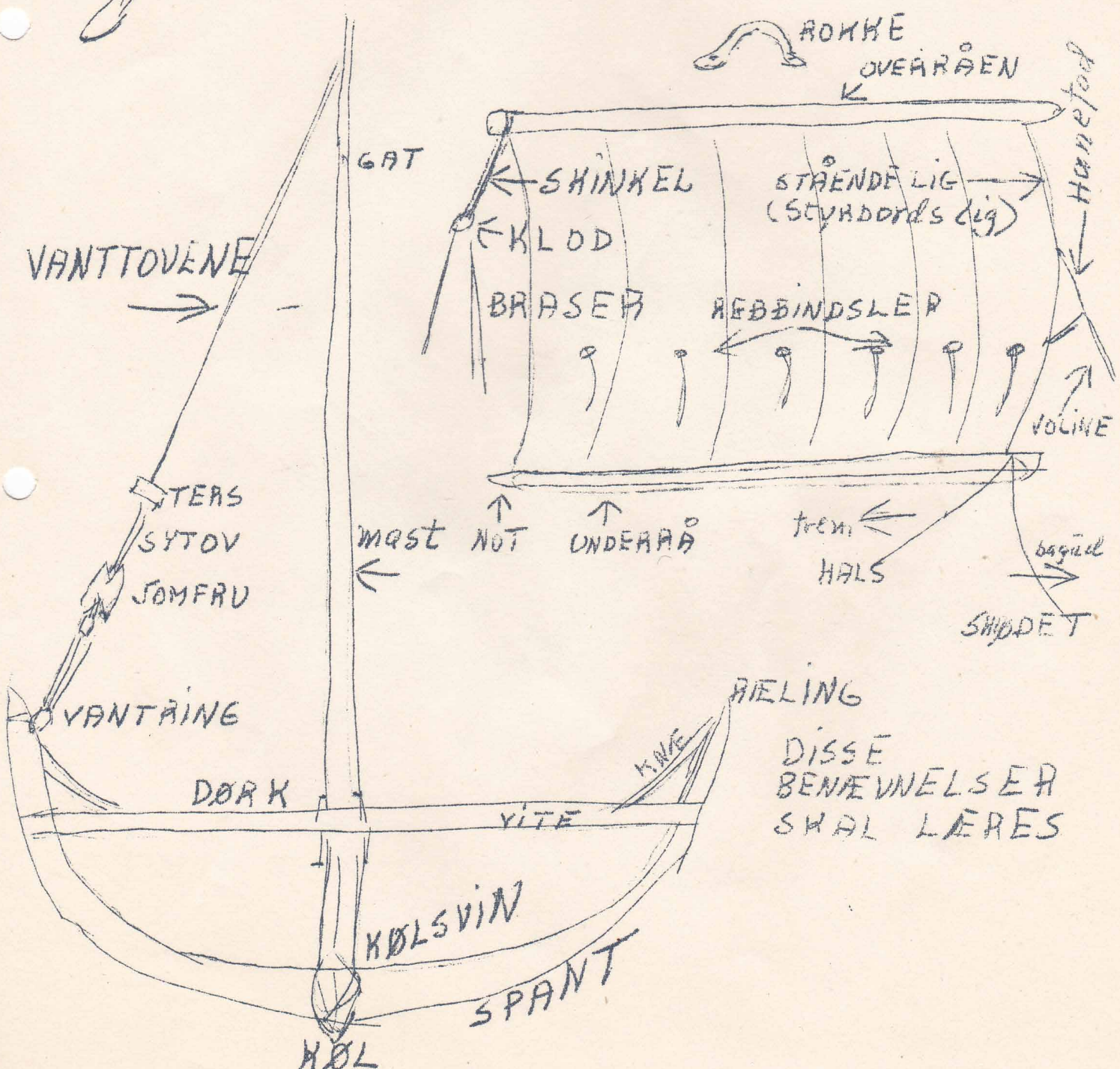
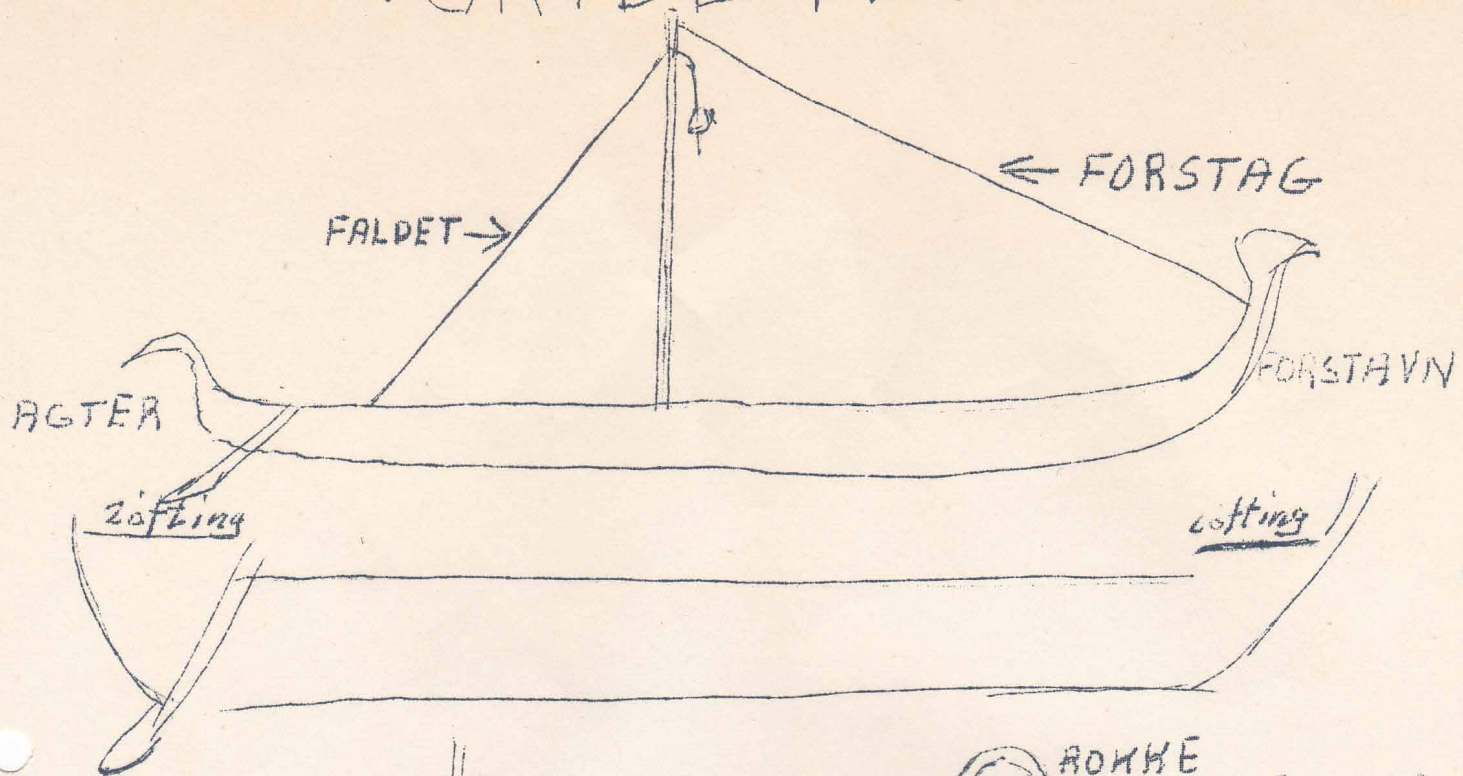
Det vigtigste værktøj har vi, nemlig Imme Gram, så vikingetiden kan begynde.

I næste nummer af vikingetidende, skal vi komme ind på vikingens næstvigtigste stykke værktøj, nemlig sværdet, der sammen med danskerøksen gjorde vikingerne frygtede overalt.

Læs bøger om vikingetiden, bl.a. skulle I læse Johannes V. Jensens "Skibet" og ligeledes Røde Orm.

God fart ind i vikingetiden  
førerne.

# SKIBET.



DISSE  
BENÆVNELSER  
SKAL LÆRES